

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

**КРИВОРІЗЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Державного вищого навчального закладу
«Криворізький національний університет»**

**Теорія і практика
формування мовної особистості
в умовах сучасних технологій
навчання і виховання
в загальноосвітніх закладах
та вищій школі**

Збірник наукових праць

Випуск 4

**Кривий Ріг
КПІ
2011**

Фалес знайшов також розв'язання задачі на визначення відстані від корабля, що перебуває в морі, до гавані без безпосереднього вимірювання цієї відстані.

Як? Це домашнє завдання для допитливих студентів.

Підсумуємо. Математичний розвиток дітей відбувається одночасно й у взаємодії, на основі формування в них таких якостей: уміння виділяти (вичленовувати) суть питання (висловлення), відмежовуватися від неістотних деталей, тобто абстрагуватися; переходити від конкретної ситуації до схематичної, не опускаючи нічого істотного, створювати простішу модель; виділяти із загального твердження часткове; робити логічні висновки з посилянь і застосовувати ці висновки; оцінювати ефективність способів різних обчислень, перетворень тощо.

Пропедевтика наближених обчислень у початкових класах потребує системного дослідження, повнішого висвітлення на сторінках часопису «Початкова школа», у посібниках з методики навчання математики в 1-4 класах відповідно до нового Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Кабміном України 20 квітня 2011 р.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

І.Г. Любар

Оновлення змісту освіти передбачається впровадженням нового покоління навчальних програм, підручників, посібників тощо. Одним з таких шляхів є Державний стандарт початкової освіти, який затверджено постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. №462, який має загальні положення і ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого і компетентного підходів, що зумовлюють чітке визначення результативної складової засвоєння змісту початкової загальної освіти. У цьому документі поставлена відповідна мета початкової школи з цілою системою термінів, які визначають зміст початкової загальної освіти, де враховуються загальнолюдські цінності і принципи. Є і предметна природознавча компетентність, що характеризує здатність учня розв'язувати доступні соціально і особистісно значущі практичні та пізнавальні проблеми. Щоб досягти освітньої мети галузі «Природознавство», слід виконати ряд завдань. Одні з таких завдань – це впровадження інноваційної діяльності сучасного вчителя початкових класів та впровадження інтерактивних методів навчання.

Сучасний учитель початкової школи суттєво відрізняється від вчителя 15-20 років тому. Але традиційно головним залишається питання «що вивчати», «яким чином навчити», «як зацікавити учнів до навчання». У процесі навчання молодших школярів природознавству серед основних психолого-педагогічних рівнів пізнання виділяються як провідні – усвідомлення навколишнього середовища, опанування вміннями та

навичками саморозвитку особистості, що значною мірою вирішується шляхом упровадження інтерактивних технологій та організації інноваційного процесу навчання. Сучасна освіта повинна бути націлена у майбутнє, на розв'язання проблем нового століття, формування нових способів мислення і діяльності. На сьогодні перед учительством постає досить складне завдання не тільки сформулювати і проконтролювати рівень засвоєння знань учнями, а й самим опанувати нові технології. Це ефективні методи навчання і виховання.

У сучасній школі і зокрема на уроках природознавства, набрав активність і широке застосування інтерактивний метод навчання. За класифікацією Е.Я. Толанта (О. Пометун та Т. Фрейман), методи навчання розподіляються на пасивні (умовно-пасивні), активні та інтерактивні. Сутність інтерактивних методів полягає в тому, що навчання відбувається шляхом взаємодії всіх тих, хто навчає і навчається. Це постійна взаємодія учнів між собою, їхня співпраця, спілкування, співробітництво. Вчитель тільки організатор і координатор інтерактивної взаємодії. Цей метод дає найбільший простір для самореалізації учня у навчанні. Але не обов'язково, щоб кожен урок природознавства проводився інтерактивним методом. Слід використовувати пасивні і активні методи.

Для роботи з інтерактивними методами педагогу необхідно змінити свої особисті підходи до навчання, в результаті чого змінюється життя класу. Свою роботу вчителя слід починати з простих інтерактивних методів – робота в парах, малих групах і поступово переходити до складніших видів. Коли у вчителя і учнів з'явиться досвід подібної роботи, то уроки проходитимуть значно легше, цікавіше. Щось подібне в навчанні спостерігалось у 70-ті роки минулого століття в творчості В.О. Сухомлинського. Неможливо забути уроки на природі, казки, вірші, взагалі творчість дітей на лоні природи. Але час іде, життя постійно змінюється. І як зазначав великий педагог: «Найдосвідченіший педагог ніколи не повинен спинитися на досягнутому, бо якщо немає руху вперед, то неминуче починається відставання».

Взагалі урок – це завжди пошук. І уроки природознавства не виняток. Пропонуємо приклад уроку з природознавства в класі на тему: «Різноманітність рослин».

Мета: ознайомити учнів із різноманітністю рослин, дати уявлення про культурні й дикорослі рослини, їх використання людиною; про необхідність збереження рослинного світу; складати групи рослин; розвивати в дітей допитливість, спостережливість.

Обладнання: гербарій, набір плодів, живі рослини, зображення рослин.

Хід уроку

I. Організація класу

Встаньте, діти, потягніться,

Один одному всміхніться.

Продзвенів уже дзвінок

Починаємо уроку.

II. Актуалізація опорних знань.

Робота з зошитами.

Завдання: запишіть речення.

Рослина частина ...

Жива природа це:

Вставте необхідні слова:

рослини _____ диво Землі.

рослини _____ організми.

Вчитель формує тему: різноманітність рослин.

Масова робота: самостійне читання тексту підручника. Розглянути гербарій, де велика різноманітність рослин. Висновки:

1. Що спільного є у всіх цих рослин?
2. Що відмінного? (формулювання прийому порівняння).
3. Назви рослин, що написані на дошці знайти їх гербарій.

Висновок щодо різноманітності рослин за зовнішніми ознаками (колір, розмір, плоди).

Робота в групах.

Поділ рослин на культурні і дикорослі.

дикорослі

культурні

- Чому ви, діти, віднесли ті чи інші рослини в відповідну групу?
- Хто любить ці рослини і чому?

Індивідуальна робота.

Дидактична гра:

1) «Поштар» приніс посилку, в якій різні овочі і фрукти.

Дітям слід розкласти відповідні кучки.

2) З'єднайте стрілками слова із лівого і правого стовпчиків, щоб утворилися правильні вислови.

овочі: помідор, слива,

горіх, цибуля

фрукти: виноград, буяк,

пшениця, яблуко.

Масова робота. Гра «Чії дітки?»

Яблуко, лимон, жолудь, горіх, калина, шишка, груша.

Фізкультхвилинка.

- Добре те, що сонце світить

Добре те, що віє вітер.

(Рухають руками, роблячи вітер).

- Добре те, що цей ось ліс

(Показують руками, як росте ліс)

Разом з нами ріс і ріс.

Травичка низенька-низенька ...

(Присідають).

Дерева високі-високі ...
(Встають, піднімають руки).
Вітер дерева колише, гайдає.
(Рухають руками).

А дітки тихенько за парти сідають.

Гра: Хто швидше відгадає?

Загадки.

- Сам червоний, а чуб зелений (Буряк).
- Мене смажать, мене варять
Хоч отрутою і кроплять,
Всі їдять мене і хвалять
Звати як мене? (Картопля).

- Сидить баба серед літа
В сто кожухів одіта (Капуста).

- Де ростуть ці рослини?
- Хто їх любить їсти?

Висновок. Рослини слід берегти, тому що:

- вони зволожують і очищають повітря;
- це ліки;
- це паливо;
- це будівельний матеріал;
- одяг та інше значення для людини;
- наша гордість і краса.

Закріплення вивченого матеріалу.

Робота в групах.

«Ромашки» - роблять повідомлення про лікарські рослини.

«Картопляни» - роблять повідомлення про овочеві рослини;

«Фуксії» - роблять повідомлення про кімнатні рослини;

«Айстри» - роблять повідомлення про декоративні рослини.

Заключна частина уроку.

Скласти із поданих складів назви рослин:

шник	соня
вун	ка
иска	ред.
ашка	ром
пух	ло

Домашнє завдання.

Скласти твір-міркування на тему: «Чому люди люблять і шанують рослини».

Література

1. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям /Василь Олександрович Сухомлинський. -К.: Рад. школа, 1977. - 224с.

2. Пометун О.І. Інтерактивні методи навчання /Енциклопедія освіти /О.І. Пометун. –К.: Юрінформ Інтер, 2008.
3. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. [для студ. педагогічних факультетів] /Олександра Яківна Савченко. – К.: Абрис, 1997. –416с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти від 20 квітня 2011 р. № 462.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

О.В. Лисевич

Постановка проблеми. Аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що існує безліч підходів щодо розуміння поняття „культура педагогічного спілкування ” та шляхів її формування. Проаналізувавши певну кількість поглядів з досліджуваної проблеми, ми дійшли висновку, що специфікою даної теми є її універсальна актуальність відносно часу.

У науковій літературі педагогічне спілкування, у більшості випадків, визначається як взаємодія, змістом якої є обмін інформацією, здійснення навчально-виховного впливу, організація стосунків. Отже, змістом педагогічного спілкування є перш за все обмін інформацією, організація взаємодії та взаєморозуміння за допомогою комунікативних засобів.

У своєму дослідженні, спираючись на критерії, розроблені у психолого-педагогічних роботах Ю. К. Бабанського, Н. В. Грішиної, Є. І. Рогова [1; 3; 9], ми виокремили три рівні сформованості культури педагогічного спілкування майбутніх учителів: низький, середній, високий.

Низький рівень характеризується низьким рівнем комунікативних та організаторських здібностей, нерозумінням значення культури педагогічного спілкування, нездатністю використовувати комунікативні вміння для досягнення поставленої мети, невмінням швидко реагувати на репліки у навчальній ситуації, низькою активністю у діалозі та відсутністю бажання порівнювати, співставляти власне бачення з оцінками інших.

Середній рівень характеризується достатнім рівнем розвитку комунікативних та організаторських здібностей, але недостатньо розвиненою мотивацією щодо формування власної культури педагогічного спілкування як засобу професійної самореалізації; нерозвиненим вмінням ситуативно доречно висловлюватися у діалогічних навчальних ситуаціях, епізодичною здатністю до виходу за межі поглинутості життям, тобто відсутністю знаходити так званий „рефлексивний вихід”.

Високий рівень сформованості культури педагогічного спілкування характеризується високим рівнем комунікативних та організаторських здібностей, ціннісно-мотиваційним ставленням до формування у себе культури педагогічного спілкування як засобу досягнення поставлених цілей у спілкуванні; розумінням необхідності удосконалення